

Puspa Shrestha

Best Quality Resource Site for Class 11 And 12 Students
(Based on Updated Curriculum 2077)

Puspa Shrestha

Best Quality Resource Site for Class 11 And 12
Students (Based on Updated Curriculum 2077)

 puspas.com.np

PDF Collections

Notes

Books

Model Questions

This PDF was downloaded
from puspas.com.np

Visit our website for more
materials.

puspas.com.np

Follow us on:

AR Dinesh

puspas.com.np

Puspa Shrestha

४४. ऋग्वेद

ऋग्वेदस्य विशिष्टीकरणतालिका

कक्षा : १२

समय: घण्टात्रयम्

पूर्णाङ्कः ७५

क्र. स.	विषयक्षेत्रम् (पठनं लेखनञ्च)	प्रश्नस्य प्रकृतिः	ज्ञानम् (१×१= १)			बोधः (१×१= १)			शिल्पम् (१×४=४)			उच्चदक्षता (१×८=८)			प्रष्टव्य-प्रश्न-सङ्ख्या	अङ्क भारः	स्पष्टीकरणम्
			क	ख	ग	क	ख	ग	क	ख	ग	क	ख	ग			
१	ऋग्वेद-संहितायाः दशममण्डल-गतर्चः	ज्ञानबोध-प्रयोगात्मिका :	१	-	-	१	-	-	-	१२	-	-	-	-	५	१४	ज्ञानबोधक्षेत्रतः <ul style="list-style-type: none"> रिक्तस्थानपूरणसम्बद्ध एकः प्रश्नः । निर्दिष्टर्चः स्वरमात्रपूरणात्मक एकः प्रश्नः । शिल्पक्षेत्रतः <ul style="list-style-type: none"> निर्दिष्टर्चः प्रतीकमादाय स्वराङ्कनपूर्वकं शुद्धरूपेण तत्पूरणात्मकास्त्रयः प्रश्नाः ।
२	ऋग्वेद-संहितायाः दशममण्डल-गतर्चः	प्रयोगोच्चदक्षतात्मिका:	-	-	-	-	-	-	-	४	-	-	-	८	२	१२	शिल्पक्षेत्रतः <ul style="list-style-type: none"> निर्दिष्टर्चः प्रतीकमादाय स्वराङ्कनपूर्वकं शुद्धरूपेण तत्पूरणात्मक एकः प्रश्नः । उच्चदक्षताक्षेत्रतः <ul style="list-style-type: none"> निर्दिष्टस्य ऋग्वेदस्य प्रतीकमादाय स्वराङ्कनपूर्वकं शुद्धरूपेण तत्पूरणात्मक एकः प्रश्नः ।
३	वैदिकच्छन्दः	प्रयोगोच्च-दक्षतात्मिका:	-	-	-	-	-	-	-	८	-	-	-	८	३	१६	शिल्पक्षेत्रतः <ul style="list-style-type: none"> निर्दिष्टसूत्रद्वयस्यार्थनिरूपणात्मकौ द्वौ प्रश्नौ । उच्चदक्षताक्षेत्रतः <ul style="list-style-type: none"> गायत्र्यादिवैदिकच्छन्दसां सोदाहरणं भेदोपभेदप्रकाशनात्मक एकः प्रश्नः ।
४	शब्दार्थ-ज्ञानम्	ज्ञानबोधप्रयोगाः	३	-	-	३	-	-	-	४	-	-	-	-	७	१०	ज्ञानबोधक्षेत्रतः <ul style="list-style-type: none"> निर्धारितशब्देषु एकस्य शब्दमात्रस्य सामान्यार्थज्ञानात्मकास्त्रयः प्रश्नाः । निर्धारितशब्देषु एकस्य शब्दमात्रस्य निर्वचनात्मकास्त्रयः प्रश्नाः । शिल्पक्षेत्रतः

																		निर्धारितशब्दचतुष्टयस्य परिभाषा-लेखनपर एकः प्रश्नः ।
५	वैदिक-वाङ्मयम्	ज्ञानबोधप्रयोगोच्चदक्षताः	१	-	-	१	-	-	-	४	-	-	-	८	४	१४		ज्ञानबोधक्षेत्रतः <ul style="list-style-type: none"> निर्दिष्टविषयाणां ज्ञानात्मक एकः प्रश्नः । वेदवेदाङ्गविषयबोधक एकः प्रश्नः । शिल्पक्षेत्रतः <ul style="list-style-type: none"> वेदवेदाङ्गशास्त्रस्वरूपनिदर्शनात्मक एकः प्रश्नः । उच्चदक्षताक्षेत्रतः <ul style="list-style-type: none"> वेदवेदाङ्गवाङ्मयपरिशीलनात्मक एकः प्रश्नः ।
६	ग्रन्थपरिचयः	प्रयोगात्मिका :	-	-	-	१	-	-	-	८	-	-	-	-	३	९		बोधक्षेत्रतः <ul style="list-style-type: none"> निर्दिष्टविषयबोधक एकः प्रश्नः । शिल्पक्षेत्रतः <ul style="list-style-type: none"> निर्दिष्टवैदिकग्रन्थानां स्वरूप-स्फुटीकरणत्मकाः प्रश्नद्वयसमाधानपरास्त्रयः प्रश्नाः ।
योगः			५			६				४०				२४	२४	७५		

द्रष्टव्यः क इत्यनेन अतिलघुप्रश्नो बोध्यते ।

ख इत्यनेन लघुप्रश्नो बोध्यते ।

ग इत्यनेन सामान्यतया विस्तृतोत्तरापेक्षी प्रश्नो बोध्यते ।

ज्ञानबोधक्षेत्रात् विकल्परहिताः प्रश्नाः प्रष्टव्याः । शिल्पक्षेत्रात् वैकल्पिकरूपेण निर्धारितक्षेत्रतः अधिकतमाः त्रयप्रश्नाः प्रष्टव्याः । उच्चदक्षताक्षेत्रात्

वैकल्पिकरूपेण निर्धारितक्षेत्रतः अधिकतमौ द्वौ प्रश्नौ प्रष्टव्यौ ।

आदर्शप्रश्नपत्रम्

कक्षा : द्वादशी (१२)

७५

विषयः : ऋग्वेदः

२४

समयः : .....

पूर्णाङ्काः :

उत्तीर्णाङ्काः :

ग) विद्यार्थिभिः प्रश्नोत्तरं यथासम्भवं स्वकीयैः शब्दैर्लेखनीयम् ।

घ) दक्षिणपार्श्वे सन्निविष्टा अङ्काः पूर्णाङ्कान् द्योतयन्ति ।

क) अधस्तनाः सर्वे प्रश्नाः समाधातव्या

१×११=११

१. उदीरतामवर .... पितरो हवेषु । अस्य मन्त्रस्य रिक्तस्थानं पूरयत ।

२. आच्या जानु दक्षिणतो निषद्येमं यज्ञमभि गृणीत विश्वे । अस्मिन् मन्त्रांशे यथायथं स्वरपूरणं विधेयम् ।

३. होतृपदस्यार्थं लिखत ।

४. ऋग्वेदशब्दं परिभाषयत ।

५. आम्नायशब्दस्य निर्वचनं कुरुत ।

६. अध्यायशब्दस्य पर्यायवाची शब्दः कः ?

७. अग्निहोत्रशब्दस्य निर्वचनं किम् ?

८. सूक्तशब्देन किमवगम्यते ?

९. निघण्टौ कति काण्डानि सन्ति ?

१०. कल्पशास्त्रं कतिविधम् ?

११. ऐतरेयब्राह्मणे कति पञ्चिकाः सन्ति ?

ख) अधस्तनेषु केचन दश प्रश्नाः समाधेयाः

४×१०=४०

१२. यत्ते यमम् । इति मन्त्रः सस्वरं पूरणीयः ।

१३. बृहस्पते प्रथमम् । इति मन्त्रः सस्वरं पूरणीयः ।

१४. सत्येनोत्तभिता । इति मन्त्रः सस्वरं पूरणीयः ।

१५. अघोरचक्षुः । इति मन्त्रः सस्वरं पूरणीयः ।

१६. सहस्रशीर्षा । इति मन्त्रः सस्वरं पूरणीयः ।

१७. जह्यादासुरी । प्राग्यजुषामार्ष्य इति । अनयोः सूत्रयोरर्थं प्रकाशयत ।

१८. जगत्या आदित्याः । द्वौ द्वौ साम्नां वर्धेत । इति सूत्रद्वयस्यार्थं लिखत ।

१९. अनुयाजः, उलूखलः, परिशिष्टम्, मण्डलम् इति शब्दचतुष्टयस्य परिभाषां लिखत ।

२०. मन्त्रब्राह्मणयोरेकतरस्य परिचय उपस्थापनीयः ।

२१. तैत्तिरीयब्राह्मणस्य स्वरूपं लिखत ।

२२. आश्वलायनश्रौतगृह्यसूत्रयोः स्वरूपनिदर्शनं विधीयताम् ।

२३. ऐतरेयोपनिषदारण्यकयोः परिचयः प्रदीयताम् ।

अधस्तनेषु केचन त्रयः प्रश्नाः समुत्तरणीयाः

८×३=२४

२४. आशुः शिशानः । अहं रुद्रेभिः । इति ऋग्वयं सस्वरं पूरणीयम् ।
२५. ऋतं च सत्यम् । विष्णुर्योनिम् । इति ऋग्वयं सस्वरं पूरणीयम् ।
२६. गायत्र्यादिसप्तच्छन्दोनामानि तासामार्ष्यादिभेदांश्च विलिख्य त्रिष्टुप्छन्दसः सोदाहरणं लक्षणं प्रतिपादयत ।
२७. कल्पशास्त्रस्य प्रयोजनं विलिख्य यजुषां शुक्लत्व-कृष्णत्वकारणं स्फुटीकुरुत ।

CURRICULUM DEVELOPMENT CENTRE

Please subscribe to our [YouTube Channel](#). Also, like and follow us on our [Facebook Page](#).

Please check out the following post for downloading model questions of other subjects.

Class 12 Model Question 2078 PDF (All Subjects) With Specification Grid

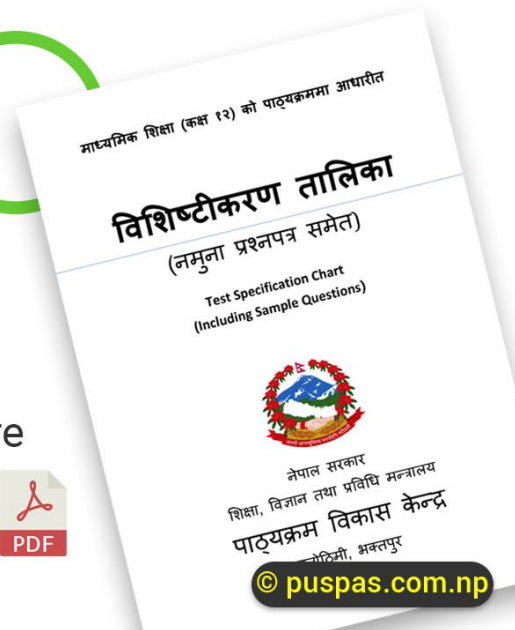
Dinesh Shrestha

Class 12

- **Specification Chart**
- **Model Question**

Curriculum Development Centre

All Subjects PDF

Please email us at pdf-feedback@puspas.com.np if you have any suggestions or feedback.

Follow us on:

AR Dinesh

puspas.com.np

Puspa Shrestha